

Buiten lesgeven in de natuur I

Outdoor Education is hot ! Het bestaat al heel lang in Scandinavische landen en ook in o.a. Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk,... vinden we buitenscholen terug, zelfs in Brussel, waar sinds 2018 een buitenschool is opgestart : Brussels Outdoor School of kortweg 'BOS'. Buiten lesgeven is dus zeker niet nieuw maar kreeg tijdens de coronacrisis wel brede aandacht als mogelijke oplossing om extra leerruimte te creëren én als compensatie voor de vele uren schermtijd die we tijdens de quarantaine doorbrachten. Er bestaan verschillende vormen van 'Outdoor Education'.

De meest simpele vorm is het klaslokaal naar buiten verplaatsen, een tussenvorm is het lesgeven op de speelplaats waarbij de nadruk vaak op het bewegend leren ligt, een derde vorm is het lesgeven in én met de omgeving. Dat kan op een groene speelplaats, de straat, een park of het bos zijn. In deze driedelige reeks delen wij graag met jullie onze filosofie, ervaringen en tips rond buiten lesgeven in én met de natuur.

● Deel 1 – Onze filosofie

Sinds onze kindertijd verleggen we onze grenzen. Hoe meer we op zoek gaan naar verre horizonten, hoe meer we hetgeen dat klein en dichtbij is, vergeten. Het volstaat echter om kinderen te observeren om eraan herinnerd te worden dat elke plas, stofwolk of de kleinste zandhoop een universum op zich is. Universa waarin we leven kunnen ontdekken dat trilt, graaft, tast,... en zijn metgezel de dood. Universa die ons aanzetten om na te denken, te ontdekken en zelf vorm te geven. Universa die ons vreugde en verdriet, verveling en opwindning, angst en moed, woede en betovering schenken.

We stellen deze universa voor als inspiratiebron om het leren terug betekenis te geven en diep in onszelf te verankeren. Laat je inspireren door het schoolprogramma en laat je er niet door dicteren. We dagen jullie uit om linken te vinden tussen de basis opgelegd door de regering en hetgeen de natuur ons te bieden heeft.

Een grote uitdaging, dat is zeker, maar essentieel om respectvolle gebaren te vinden voor onze medemens en ons leefmilieu.

Buiten lesgeven is bovenal een instelling waardoor je met vertrouwen durft op stap te gaan. Vertrouwen in de leermogelijkheden, de schatkisten, die de natuur te bieden heeft. Vertrouwen in de leerlingen en hun aangeboren nieuwsgierigheid om op zoek te gaan naar die schatkisten en die te openen. Vertrouwen in onszelf, de leerkrachten en begeleiders, in het ontleden en ontwikkelen van de inhoud van die schatkisten, om het leren verder te stimuleren en te koppelen aan de leerdoelen. Buiten lesgeven vraagt ook moed want je moet durven loslaten. Alleen dan is er de vrijheid en het vertrouwen om vragen te stellen en echte ontdekkingen te doen die zin geven en verrassen.

Dit inzicht als rugzak is waarschijnlijk onvoldoende maar het is een eerste stap van velen op onze zoektocht. Om alle mogelijkheden van buiten lesgeven te ontdekken, moeten we ons organiseren. De leerlingen betrekken, de omgeving sensibiliseren, over basismateriaal beschikken, gedragsregels afspreken en onze ontdekkingen documenteren (zie deel 3). Het is belangrijk om onze waarnemingen, opmerkingen, spontane activiteiten, vragen en oplossingen van de leerlingen op hun ontdekkingstocht vast te leggen. Het documenteren vormt de link tussen de buitenlessen en het schoolprogramma. Het dient ter evaluatie van de leerdoelen maar ook als bewijsmateriaal om aan anderen te tonen, om anderen te inspireren.

Jawel, terwijl Archimedes zandkorrels telt, jaagt Marie Anning op fossielen, denkt Isaac Newton na over een appel die op de grond valt, Pythagoras kijkt naar een omvallende boom en Gregor Mendel verwondert zich over de kleur van de bloemen van erwten. Letters spelen verstoppertje tussen de bomen en woorden rijgen zich aan elkaar doorheen de seizoenen. Simone de Beauvoir en Olympe de Gouges voeren een geanimeerde discussie over werksterbijen. De Aarde laat de Zon nooit los, die met haar lichtspel Dora Maar laat huiveren en Bob Marley 'Sun is Shining' laat zingen.

Buiten vinden we een schat aan informatie en inspiratie. Aan ons om de sleutels aan te reiken om deze leermogelijkheden te exploiteren, te structureren en te delen om ze zo wortel te laten schieten en zin te geven in het lange leerproces. In deel twee bekijken we op basis van wetenschappelijk onderzoek hoe en waarom leren in én met de natuur voordelig is, zowel voor leerlingen als leerkrachten.

“Children are born naturalists. They explore the world with all of their senses, experiment in the environment, and communicate their discoveries to those around them”

The Audubon Nature Preschool

1 « SANS TITRE » MAIN COQUILLAGE VAN DORA MAAR

Tekst: Isabelle Vermeir

Vertaling en inleiding: Eline De Blander

vzw Tournesol-Zonnebloem